

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ КОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ ТА ХІМІЇ ВОДИ
ІМ. А. В. ДУМАНСЬКОГО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Вченої ради Інституту

колоїдної хімії та хімії води

ім. А. В. Думанського НАН України

академік НАН України



Владислав ГОНЧАРУК

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

КОЛОЇДНА ХІМІЯ ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

Е ПРИРОДНИЧІ НАУКИ, МАТЕМАТИКА ТА
СТАТИСТИКА

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

ЕЗ ХІМІЯ

РІВЕНЬ ОСВІТИ

ТРЕТІЙ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ)

КВАЛІФІКАЦІЯ

ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ

Ухвалено на засіданні Вченої ради
Інституту колоїдної хімії та хімії
води ім. А. В. Думанського
НАН України
протокол № 6 від «20» травня 2026 р.

ПРЕАМБУЛА

РОЗРОБЛЕНО проєктною групою:

Керівник проєктної групи (гарант освітньої програми):

Мельник Людмила Олексіївна, д-р хім. наук, ст. наук. співроб., заступник директора з наукової роботи

Члени проєктної групи:

Лисенко Лариса Леонідівна, д-р хім. наук, ст. наук. співроб., в.о. заступника директора з наукової роботи

Макаров Анатолій Семенович, д-р техн. наук, проф., завідувач відділу фізико-хімічної механіки дисперсних систем

Мешкова-Клименко Наталія Аркадіївна, д-р хім. наук, проф., завідувач відділу сорбції та біології очистки води

Міщук Наталія Олексіївна, д-р хім. наук, проф., завідувач відділу електрохімії та адсорбції на мінеральних сорбентах

Пшинко Галина Миколаївна, д-р хім. наук, проф., ст. наук. співроб. відділу аналітичної та радіохімії

Балакіна Маргарита Миколаївна, д-р хім. наук, ст. дослід., ст. наук. співроб. відділу хімії, фізики та біології води

Дульнева Тетяна Юріївна, д-р хім. наук, ст. дослід., ст. наук. співроб. відділу хімії, фізики та біології води

Зуй Олег Вікторович, д-р хім. наук, ст. наук. співроб., в.о. завідувача відділу аналітичної та радіохімії

Кліщенко Роман Євгенійович, д-р хім. наук, ст. дослід., ст. наук. співроб. відділу фізико-хімічної механіки дисперсних систем

Кобилінська Наталя Григорівна, д-р хім. наук, ст. дослід., ст. наук. співроб. відділу аналітичної та радіохімії

Постійні рецензенти:

Ковальчук Володимир Іванович, д-р фіз-мат. наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу макрокінетики природних дисперсних систем Інституту біологічної хімії ім. Ф.Д. Овчаренка НАН України

Трус Інна Миколаївна, д-р техн. наук, доцент кафедри екології та технології рослинних полімерів, заступник декана факультету автоматизації, промислової інженерії та екології Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ЗМІСТ

1.	Профіль освітньої програми	4
1.1.	Загальна інформація	4
1.2.	Мета освітньої програми	4
1.3.	Характеристика освітньої програми	5
1.4.	Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	9
1.5.	Викладання та оцінювання	10
1.6.	Програмні компетентності	11
1.7.	Програмні результати навчання	14
1.8.	Ресурсне забезпечення реалізації програми	18
1.9.	Академічна мобільність	19
2.	Перелік компонент освітньої програми	20
3.	Структурно-логічна схема освітньої програми	21
4.	Форма випускної атестації здобувачів вищої освіти	22
5.	Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми	23
6.	Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми	24

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Код та найменування спеціальності ЕЗ Хімія

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий) рівень

1.1. Загальна інформація

Повна назва ЗВО	Інститут колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського НАН України
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – доктор філософії Кваліфікація – доктор філософії зі спеціальності ЕЗ Хімія
Цикл/Рівень вищої освіти	НРК України – 8 рівень; QF-EHEA – третій цикл; EQF-LLL – 8 рівень
Офіційна назва освітньої програми	Колоїдна хімія та екологічна безпека
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, перший науковий ступінь, 36 кредитів ЄКТС, термін підготовки – 4 академічні роки
Наявність акредитації	Сертифікат №11235 строком дії до 01.07.2030 р.
Передумови	Наявність освітньо-кваліфікаційного рівня магістра або спеціаліста (згідно п.19 Постанови КМ України від 23 березня 2016 р. № 261), що підтверджується документом державного зразка
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Відповідно до терміну дії сертифікату. Переглядається щорічно.
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньої програми	www.iccwc.org.ua

1.2. Мета освітньої програми

Метою освітньо-наукової програми є підготовка докторів філософії в галузі природничих наук, математики та статистики за спеціальністю ЕЗ Хімія, яка забезпечується шляхом здобуття теоретичних знань, формування умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у професійній та/або дослідницько-інноваційній діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також виконання оригінальних наукових досліджень у формі дисертації на здобуття ступеня доктора філософії, результати якої мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення виконання оригінальних

наукових досліджень у формі дисертаційної роботи, результати якої мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення; наукова, освітня, інформаційна підтримка аспірантів в ході підготовки та захисту дисертації.

1.3. Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Галузь знань – Е Природничі науки, математика та статистика; Спеціальність – ЕЗ Хімія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова
Основний фокус освітньої програми	<p>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти відповідно до закону України «Про вищу освіту», восьмий кваліфікаційний рівень Національної рамки – спеціальна освіта в галузі природничих наук, математики та статистики зі спеціальності ЕЗ Хімія.</p> <p>Ключові слова: колоїдні системи, термодинаміка, хімічна кінетика, адсорбція, електроповерхневі явища, фізико-хімічна механіка, екологія, моніторинг забруднювачів, природні та стічні води, технології водоочищення, мембранні технології.</p> <p>Дослідження з пріоритетних напрямків колоїдної хімії, екологічної безпеки, водоочищення та водопідготовки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • дослідження комбінованих ефектів при сумісному перебігу хімічних, фізичних і біологічних процесів у воді; розвиток фундаментальних уявлень про перебіг процесів на поверхні розподілу фаз і в об'ємі розчинів з урахуванням хімічних, фізичних і біологічних аспектів взаємодій в водному середовищі; визначення перспективних напрямів поєднання хімічних, фізичних і біологічних методів для розробки ефективних процесів очищення води та контролю її якості; встановлення взаємозв'язку між фізико-хімічними властивостями води і параметрами її очищення каталітичними, мембранними, електророзрядними та реагентними методами; дослідження впливу процесів очищення води природного та зміненого ізотопного складу на її фізико-хімічні властивості; створення фізико-хімічних засад застосування новітніх сорбційно-каталітичних, сорбційно-мембранних, мембранно-

каталітичних і нанофільтраційних технологій для видалення з води неорганічних і органічних домішок з утилізацією концентратів розділення; розробка рецептур гібридних реагентів з антимікробними властивостями та дослідження їх ефективності при знезараженні води від санітарно-показового мікроорганізму та мікроміцетів; розвиток нових підходів комплексного біотестування з застосуванням різних груп тест-організмів та їх клітин для оцінки токсичності питних вод; обґрунтування сучасних підходів до отримання генетично безпечної питної води завдяки раціональному поєднанню новітніх методів очищення та контролю вод різної якості; обґрунтування перспективних напрямків попередження техногенного забруднення водних ресурсів;

- розробка методології визначення пріоритетних токсичних мікрокомпонентів на рівні концентрацій, нижче допустимих норм згідно чинного законодавства, з високою селективністю визначення,; розробка нових сорбентів, функціоналізованих та модифікованих наноматеріалів з магнітними властивостями, для селективного вилучення неорганічних (в т.ч. радіонуклідів) та органічних екотоксикантів з водних середовищ різного мінерального складу;
- застосування сучасних експериментальних (трансмісійна електронна мікроскопія, тензіометрія, електрофоретичне та динамічне світлорозсіювання, атомно-абсорбційний метод, адсорбційна техніка, мікрокалориметрія, спектрофотометрія) та теоретичних (квантова хімія, молекулярна статистика, статистична термодинаміка) методів для дослідження стану і структури модифікуючих шарів, сорбованих молекул та іонів на поверхні природних та модифікованих шаруватих силікатів з метою розвитку теорії гідрофобної взаємодії; дослідження в області адсорбції поверхнево-активних речовин на поверхні води та водних розчинів, спрямовані, зокрема, на розвиток технологій, пов'язаних з застосуванням емульсій та пін; проведення теоретичних та експериментальних досліджень нерівноважних, нестационарних та періодичних явищ при поляризації мембран,

діафрагм, гранул, нанорозмірних та мікронних дисперсних частинок з метою цілеспрямованого впливу на їх характеристики та поведінку в електричних та гідродинамічних полях різної інтенсивності в застосуванні до розробки фундаментальних основ управління характеристиками концентрованих та розбавлених дисперсних систем та вдосконалення методів обробки води;

- розвиток теоретичних уявлень і встановлення закономірностей адсорбції з водних розчинів і молекулярно розвинених органічних речовин на сорбентах різної хімічної природи (активованому вугіллі, оксидах, біологічно активних поверхнях) і теоретичне обґрунтування і створення технологічних засад очищення води від органічних речовин на основі поєднання сорбції і біодеструкції; технологія одержання активованого вугілля з розвинутою мезопористою структурою і раціональним співвідношенням об'ємів мікропор до мезопор для ефективного очищення природних вод з високим вмістом природних органічних речовин; технологічні засади одержання гібридних сорбентів і реагентів багатоцільового призначення на основі відпрацьованих шламів глиноземного виробництва; хімічні, деструктивні і біологічні методи регенерації відпрацьованого активованого вугілля.

- дослідження впливу фізико-хімічних факторів на технологію приготування та фізико-хімічні властивості композиційних вуглевмісних дисперсних систем у середовищах з різною полярністю; дослідження поверхневих явищ на границі розділу фаз в паливних дисперсних системах на основі вугілля та рідких органічних середовищ; розробка колоїдно-хімічних основ отримання та регулювання реологічних властивостей і стабілізації вугільних дисперсій в середовищах різної полярності; дослідження особливостей і механізму коагуляційного тиксотропного структуроутворення у композиційних вугільних системах у присутності поверхнево-активних речовин і полімерів (сополімерів) різної хімічної будови; встановлення основних технологічних принципів отримання паливних дисперсних систем на основі вугілля та

	рідких органічних середовищ.
Орієнтація програми	Освітня, дослідницька та прикладна. Фундаментальні наукові дослідження та отримання нових знань у галузі хімії та екологічної безпеки, включаючи створення нових перспективних методів, технологій та матеріалів, що матимуть практичне застосування.
Особливості програми	<p>Освітня складова програми. Програма реалізується у невеликих групах дослідників та передбачає 36 кредитів ЄКТС для обов'язкових навчальних дисциплін, з яких 18 кредитів відведено на обов'язкові дисципліни загальної підготовки (філософія, іноземна мова фахового спрямування, принципи організації та проведення наукових досліджень), що забезпечують формування загальнонаукових, мовних і дослідницьких компетентностей. Вибіркова частина освітньої програми складає 10 кредитів ЄКТС і формується з альтернативних дисциплін у межах вибірових блоків, що дає змогу здобувачу формувати індивідуальну освітню траєкторію відповідно до наукових інтересів та тематики дисертаційного дослідження. Вибір дисциплін здійснюється в порядку, визначеному Положенням про порядок вільного вибору навчальних дисциплін Інституту, за погодженням із науковим керівником та в установлені строки.</p> <p>Наукова складова програми. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення здобувачем власних наукових досліджень під керівництвом наукового керівника з подальшим оформленням їх результатів у вигляді дисертації на здобуття ступеня доктора філософії. Вона не оцінюється в кредитах ЄКТС та реалізується окремо в межах індивідуального плану наукової роботи аспіранта, що є складовою навчального плану. Програма спрямована на опанування теоретичних і практичних інструментів наукового дослідження в галузі колоїдної хімії та екологічної безпеки, а також на розвиток співпраці із закладами, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України, міжнародними організаціями, зарубіжними університетами й науковими установами та бізнес-сектором</p>

1.4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Наукова та викладацька діяльність в галузі хімії. Наукова, адміністративна та управлінська діяльність в закладах науки, освіти, в органах влади усіх рівнів та бізнес-секторі. Професії згідно класифікатора професій України: Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі). Керівники підприємств, установ, організацій (12): керівники підприємств, установ, організацій (Директор) (1210.1), керівники різних основних підрозділів (Начальник) (1229.1), керівники функціональних підрозділів (Начальник) (1231). Керівник науково-дослідного підрозділу (1237), головний фахівець науково-дослідного підрозділу (1237.1), Начальник (Завідувач) науково-дослідного підрозділу (1237.2), Керівник проектів та програм (1238), Керівник інших функціональних підрозділів (1239), Керівник малих підприємств (Директор)(13). Професіонали: професіонали в галузі хімії (2113): наукові співробітники (хімія) (2113.1), хіміки (2113.2); викладачі університетів та вищих навчальних закладів (2310): професори та доценти (2310.1), інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів (2310.2). Консультант, професіонал з інноваційної діяльності, професіонал з інтелектуальної власності, фахівець з економічного моделювання екологічних систем, фахівець із сертифікації, стандартизації та якості (2419.2); науковий співробітник в галузі управління проектами та програмами (2447.1) Місця працевлаштування. Посади у відділах та лабораторіях наукових установ, профільних кафедрах університетів. Відповідні робочі місця (наукові дослідження та управління) підприємств, установ та організацій.</p>
<p>Подальше навчання</p>	<p>Навчання впродовж життя для розвитку і самовдосконалення в науковій та професійній сферах: - підготовка до здобуття ступеня доктора наук (подвійний ступінь);</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - участь у освітніх програмах, дослідницьких грантах та міжнародних стипендіях; - підвищення кваліфікації у споріднених наукових напрямках та стажування у провідних наукових центрах.
--	---

1.5. Викладання та оцінювання

Викладання та навчання	<p>Організація освітнього процесу ґрунтується на засадах компетентнісного, студентоцентрованого, міждисциплінарного, інтегрованого та системного підходів до навчання. Під час здійснення підготовки здобувачів здійснюється контекстне, проблемно-та практико-орієнтоване навчання. Освітній процес здійснюється за такими формами: навчальні заняття, самостійна робота, проходження науково-дослідної та педагогічної практики, контрольні заходи. Основними видами занять є лекції, семінари, практичні заняття в малих групах, індивідуальні консультації із викладачами, науковим керівником та провідними фахівцями Інституту та Національної академії наук України. Важливе місце займає інформаційна підтримка участі аспірантів в конкурсах на отримання наукових стипендій і грантів; активна робота аспірантів у складі груп з виконання держбюджетних та інших тем, проектів конкурсних програм, участь у розробці звітів, реєстраційних та облікових документів, оформленні патентів. До самостійної роботи належать різноманітні форми індивідуальних або групових науково-дослідних робіт, підготовка, написання та публічний захист дисертації на здобуття ступеня доктора філософії.</p>
Оцінювання	<p>Оцінювання. Поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації здійснюються у вигляді звітів, заліків та іспитів.</p> <p>Форма випускної атестації здобувачів вищої освіти. Атестація здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії разовою спеціалізованою вченою радою в порядку, встановленому законодавством України, після успішного виконання освітньо-наукової програми та завершення індивідуального</p>

плану наукової роботи.

1.6. Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність до критичного аналізу, оцінки наявних знань, синтезу нових та складних ідей на основі логічних аргументів та перевірених фактів.
ЗК 2	Здатність до цілісного викладу основних проблем філософії на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного бачення.
ЗК 3	Здатність до науково-професійного іншомовного мислення. Здатність використовувати іноземну мову для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових та професійних текстів зі спеціальності.
ЗК 4	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Набуття гнучкості мислення, відкритого для застосування набутих хімічних знань для вирішення стратегічних та поточних завдань промислового розвитку, а також для застосування набутих знань у практичних ситуаціях.
ЗК 5	Здатність до проведення самостійних наукових досліджень. Набуття компетентностей ініціювання та виконання наукових досліджень, які дають можливість переосмислити наявні та отримати нові знання.
ЗК 6	Творчість. Здатність до генерування нових ідей, абстрактне мислення, досягнення наукових цілей, знаходити найкращі рішення в нових умовах та ситуаціях.
ЗК 7	Здатність працювати у команді. Здатність виконувати наукові дослідження в групі, розуміючи відповідальність за результати роботи, вимоги дисципліни, планування та управління часом. Здатність розробляти та управляти науковими проектами, складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень.
ЗК 8	Комунікаційні навички. Здатність до спілкування з

	різними цільовими аудиторіями, представляти складну інформацію у зручний та зрозумілий спосіб, презентації результатів власного дослідження усно і письмово, використовуючи відповідну лексику, методи, інформаційно-комунікаційні технології та технічні засоби.
ЗК 9	Здатність працювати в міжнародному науковому просторі. Здатність працювати у великій інтернаціональній групі, ставитися з повагою до національних та культурних традицій, способів роботи інших членів групи.
ЗК 10	Управлінські навички. Уміння працювати в умовах обмеженого часу та ресурсів, мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей.
ЗК 11	Викладацькі та популяризаційні навички. Уміння спілкуватися із нефaxівцями, певні навички організації та проведення навчальних занять.
ЗК 12	Етичні установки. Дотримання етичних принципів в наукових дослідженнях, чесності та порядності в професійній діяльності та повсякденному житті.
ЗК 13	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
ЗК 14	Знання механізмів охорони та захисту прав інтелектуальної власності, у тому числі у міжнародних журналах, набуття навичок реєстрації прав інтелектуальної власності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК)	
СК 1	Глибинні знання зі спеціальності. Знання і розуміння поглибленого рівня в галузі хімії і споріднених областях, включаючи методи проведення експериментів, рівень цих знань повинен бути достатнім для проведення наукових досліджень на рівні останніх світових досягнень і направленим на їх розширення і поглиблення.
СК 2	Дослідницькі здатності. Здатність формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, виконувати оригінальні дослідження в галузі хімії, досягати наукових результатів, які створюють нові цілісні знання, розв'язувати проблеми та задачі шляхом розуміння їх фундаментальних основ та використання як теоретичних, так і експериментальних методів, засвоєних з освітньо-наукової програми.
СК 3	Технологічні здатності. Вміння вибирати та використовувати наукове обладнання, технології та процедури, які відносяться до хімічних та фізико-хімічних методів досліджень.
СК 4	Здатність до критичного аналізу та оцінювання даних.

	Вміння аналізувати дані проведених експериментів, в тому числі із застосуванням обчислювальної техніки, інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях стосовно наукового та практичного значення отриманих результатів, готувати звіти, огляди, доповіді та публікації за результатами роботи, заявки на винаходи.
СК 5	Здатність планувати, проектувати та виконувати наукові проекти, складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень.
СК 6	Навички презентації результатів власного наукового дослідження та проведення дискусії в усній та письмовій формі.
СК 7	Навички застосування інформаційних технологій та відповідного програмного забезпечення для здійснення наукових досліджень та інтерпретації їх результатів.
СК 8	Здатність до саморозвитку та самовдосконалення. Здатність шляхом самостійного навчання освоїти нові галузі науки, використовуючи здобуті фахові знання, уміння та навички.
Блок 1 (Колоїдна хімія)	
СК 1.1	Глибинні знання. Знання і розуміння поглибленого рівня в галузі колоїдної хімії і споріднених областях, включаючи методи проведення експериментів, рівень цих знань повинен бути достатнім для проведення наукових досліджень на рівні останніх світових досягнень і направленим на їх розширення і поглиблення.
СК 1.2	Дослідницькі здатності. Здатність формулювати наукову проблему, робочі гіпотези конкретної досліджуваної проблеми, виконувати оригінальні дослідження в галузі колоїдної хімії, досягати наукових результатів, які створюють нові цілісні знання, розв'язувати проблеми та задачі шляхом розуміння їх фундаментальних основ та використання засвоєних теоретичних і експериментальних методів колоїдної хімії.
СК 1.3	Технологічні здатності. Вміння вибирати та використовувати наукове обладнання, технології та процедури, які відносяться до хімічних та фізико-хімічних методів досліджень у галузі колоїдної хімії.
СК 1.4	Здатність до критичного аналізу та оцінювання даних. Вміння аналізувати дані проведених експериментів в галузі колоїдної хімії, в тому числі із застосуванням обчислювальної техніки, інтерпретувати, оформляти та обговорювати результати експериментів.
СК 1.5	Здатність планувати, проектувати та виконувати наукові проекти, складати пропозиції щодо фінансування

	наукових досліджень у галузі колоїдної хімії.
Блок 2 (Екологічна безпека)	
СК 2.1	Глибинні знання. Знання і розуміння поглибленого рівня в галузі екологічної безпеки (хімічні науки) і споріднених областях, включаючи методи проведення експериментів, рівень цих знань повинен бути достатнім для проведення наукових досліджень на рівні останніх світових досягнень і направленим на їх розширення і поглиблення.
СК 2.2	Дослідницькі здатності. Здатність формулювати наукову проблему, робочі гіпотези конкретної досліджуваної проблеми, виконувати оригінальні дослідження в галузі екологічної безпеки, досягати наукових результатів, які створюють нові цілісні знання, розв'язувати проблеми та задачі шляхом розуміння їх фундаментальних основ та використання засвоєних як теоретичних, так і експериментальних методів екологічної хімії.
СК 2.3	Технологічні здатності. Вміння вибирати та використовувати наукове обладнання, технології та процедури, які відносяться до хімічних та фізико-хімічних методів досліджень у галузі екологічної безпеки (хімічні науки).
СК 2.4	Здатність до критичного аналізу та оцінювання даних. Вміння аналізувати дані проведених експериментів в галузі екологічної безпеки, в тому числі із застосуванням обчислювальної техніки, інтерпретувати, оформляти та обговорювати результати експериментів.
СК 2.5	Здатність планувати, проектувати та виконувати наукові проекти, складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень у галузі екологічної безпеки (хімічні науки).

1.7. Програмні результати навчання

ПРН 1	Володіти загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.
ПРН 2	Вільно спілкуватися державною мовою усно та письмово. Спілкуватися іноземною (англійською) мовою на рівні, достатньому для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи в усній та письмовій формах, повного розуміння фахових наукових та професійних текстів
ПРН 3	Знати та використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, комп'ютерні засоби та програми при проведенні наукових досліджень.
ПРН 4	Знати методи наукових досліджень та вміти їх використовувати на

	належному рівні; розшукувати, опрацьовувати, аналізувати та синтезувати отриману інформацію (наукові статті, науково-аналітичні матеріали, бази даних тощо).
ПРН 5	Знати сучасні методи та підходи у пошуку нових рішень (формулювання нових концепцій, ідей, підходів в результаті читання наукової літератури, проведення досліджень та обговорення результатів).
ПРН 6	Знати та застосовувати в науковій роботі основні закони хімії, закономірності зміни хімічних і фізичних властивостей елементів і їх сполук, знати хімію елементів та основні концепції теорії будови речовини.
ПРН 7	Мати знання методів термодинаміки поверхневих явищ, методу надлишкових величин Гіббса та методу шарів кінцевої товщини, поняття про вільну поверхневу енергію, поверхневий натяг, молекулярний тиск; про термодинамічні умови змочування та розтікання на твердих та рідких поверхнях, рівняння Юнга та Неймана, теорії капілярності, рівняння Лапласа; про електроповерхневі явища у вільно- та зв'язно-дисперсних системах, будову подвійного електричного шару, електрокінетичний потенціал, іонний обмін, суспензійний ефект; про молекулярно-кінетичні властивості розчинів і дисперсних систем, теорію броунівського руху, дифузію в колоїдних системах, седиментацію; про оптичні властивості колоїдних систем, розсіяння та поляризацію світла, теорію Дебая, забарвлення колоїдів, утворення дисперсних систем; про стійкість ліофобних дисперсних систем, седиментацію та агрегативну стійкість, фактори агрегативної стійкості, електростатичну складову, вплив електролітів, коагуляцію гідрофобних зольей, теорію Дерюгіна-Ландау-Фервея-Овербека, фактор стійкості, пептизацію, флокуляцію, емульсії; про ліофільні колоїдні системи, критерії самовільного диспергування та стійкості, мила та високомолекулярні сполуки, сольобілізацію, міцелоутворення; про структуроутворення та фізико-хімічну механіку дисперсних систем та твердих тіл, механічні властивості, закони Гука, Ньютона, Ейнштейна, Кулона, в'язкість, тиксотропні коагуляційні структури, конденсаційно-кристалізаційні структури та їх роль у геологічних процесах; про адсорбцію, адсорбційні сили, фізичну мономолекулярну та полімолекулярну адсорбцію, хемосорбцію та комплексоутворення, ізотерми адсорбції, газів та термодинаміку – адсорбції, адсорбції із розчинів та рівновагу адсорбції, кінетику та динаміку адсорбції, адсорбенти та їх структуру; про мембрани та мембранну технологію, основи фізичної хімії високомолекулярних сполук, розчини полімерів та термодинаміку розчинення, адсорбцію полімерів, фізичну хімію наповнених полімерів, фізико-хімічні основи формування та модифікування полімерних мембран,

	мембранні методи розділення розчинів та сумішей.
ПРН 8	Мати знання про поняття екології, хімії навколишнього середовища, уявлення про довкілля, природні ресурси, структуру екосистем, гомеостаз екосистем, еволюцію біосфери, вчення В.І. Вернадського, хімію навколишнього середовища; про забруднювачі, їх типи, міграцію, накопичення і трансформацію, класифікацію токсагентів, систему ГДК, поняття про синергізм, метаболізм токсагентів, моніторинг і контроль стану оточуючого середовища, критерії якості довкілля, фізико-хімічні методи визначення малих і слідових кількостей речовин в різних середовищах, метрологічні аспекти моніторингу, екологічне нормування; про технології очистки природних та стічних вод, підготовки питної води, безвідходні технології, енергоємність, матеріалоємність промислових виробництв, екологічні вимоги до продукції відходів виробництва і використання.
ПРН 9	Мати знання методів наукових досліджень та вміти їх використовувати на належному рівні.
ПРН 10	Набути відповідні знання, розуміння та практики використання методів аналізу даних і статистики на найсучаснішому рівні.
ПРН 11	Робити пошук та огляд інформації в фаховій літературі з використанням різноманітних ресурсів: журналів, он-лайн ресурсів, вміти працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами.
ПРН 12	Вміння працювати в команді, спільно планувати і виконувати необхідні завдання. Здатність формулювати критичні міркування і відповідати на конструктивну критику. Вміння організовувати і планувати наукові заходи.
ПРН 13	Отримати навички усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження та дискусій в письмовій та усній формі.
ПРН 14	Навчитися вести наукові семінари та публікувати наукові статті в провідних фахових журналах в області хімії.
ПРН 15	Здатність працювати у великій інтернаціональній групі, ставитися з повагою до національних та культурних традицій, способів роботи інших членів групи.
ПРН 16	Планувати, проектувати та виконувати наукові дослідження/проекти від стадії постановки задач до розгляду та оцінювання отриманих результатів, включаючи вміння вибрати потрібну техніку, процедури та методики.
ПРН 17	Використовувати основні закони хімії для пояснення властивостей елементів і їх сполук, а також процесів за їх участю. Застосовувати теоретичні знання для інтерпретації одержаних експериментальних даних, аналізувати вплив фізичних факторів. Застосовувати сучасні методи вивчення структури одержаних речовин, вміння аналізувати закономірності хімічних реакцій, оцінювати найбільш

	перспективні шляхи синтезу речовин та технологій очистки природних, стічних вод та підготовки питної води. Розраховувати величини площі поверхні, енергії адсорбції, вміння аналізувати умови протікання реакцій, робити висновки щодо структури речовин, розробляти рекомендації щодо практичного їх використання.
ПРН 18	Формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, виконувати оригінальні дослідження в галузі хімії, досягати наукових результатів, які створюють нові цілісні знання, розв'язувати проблеми та задачі шляхом розуміння їх фундаментальних основ та використання як теоретичних, так і експериментальних методів, засвоєних здобувачем освіти з освітньо- наукової програми. Використовувати основні закони хімії для пояснення властивостей елементів і їх сполук, а також процесів за їх участю. Застосовувати теоретичні знання для інтерпретації одержаних експериментальних даних, аналізувати вплив фізичних факторів (температури, тиску, ультрафіолетового, інфрачервоного, радіаційного випромінювання, електричного та магнітного полів) на хімічні процеси, встановлювати зв'язок хімічної будови речовин з їх реакційною здатністю. Аналізувати кінетичні закономірності перебігу хімічних реакцій, їх ефективність, робити обґрунтовані висновки щодо якісного та кількісного складу продуктів хімічних перетворень, оцінювати найбільш перспективні шляхи синтезу різноманітних хімічних речовин, а також розраховувати показники відповідних хімічних процесів. Застосувати сучасні методи і методологічні прийоми для встановлення механізмів органічних реакцій, фізико-хімічні методи дослідження для встановлення складу, будови та властивостей електропровідних органічних полімерів та нанокомпозитних матеріалів на їх основі, використовувати набуті знання для розроблення нових хімічних, електрохімічних та фотохімічних методів одержання речовин і матеріалів з привабливими функціональними властивостями. Розраховувати величини площі поверхні, об'єму пор, розміру пор, енергії адсорбції різними методами, обирати найбільш придатний адсорбційний метод характеристикації зразку в залежності від його будови і поставленої задачі (потреби у визначенні певної характеристики), вміння характеризувати кислотність поверхні за даними адсорбції або десорбції, вміння планувати проведення адсорбційного експерименту.
ПРН 19	Обирати та використовувати наукове обладнання, технології та процедури, які відносяться до хімічних, фізико-хімічних та хіміко-біологічних методів досліджень.
ПРН 20	Підготувати та публічно захистити дисертацію на здобуття ступеня доктора філософії на основі індивідуальних досліджень, а також використати та визнати результати інших членів наукової групи.

ПРН 21	Аналізувати дані проведених експериментів, в тому числі із застосуванням обчислювальної техніки, інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях стосовно наукового та практичного значення отриманих результатів.
ПРН 22	Досягнути відповідних знань, розумінь та здатностей з використання методів аналізу даних і статистики на найсучаснішому рівні.
ПРН 23	Чітко та ефективно описувати великі за обсягом, глибокі й деталізовані результати наукової роботи.
ПРН 24	Шляхом самостійного навчання освоїти нові галузі хімічної науки, споріднені галузі, використовуючи здобуті спеціальні знання, уміння та навички.
ПРН 25	Знання принципів організації і форми здійснення навчального процесу в сучасних умовах, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення. Вміння опрацьовувати наукові та інформаційні джерела при підготовці занять, застосовувати активні методики викладання професійно-орієнтованих дисциплін відповідного фахового напрямку та дисциплін фундаментального циклу для спеціальності ЕЗ Хімія. Розуміння процесу підготовки та проведення занять, організації самостійної роботи.

1.8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення освітньої програми відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 №1187 у редакції постанови від 24.03.2021 №365, зокрема щодо наявності науково-педагогічних та/або наукових працівників, які забезпечують реалізацію освітніх компонентів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення відповідає технологічним вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 365, щодо реалізації освітніх програм третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення відповідає технологічним вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження

	освітньої діяльності закладів освіти» у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 365, щодо забезпечення освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти
--	--

1.9. Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	Реалізовується між Інститутом та вітчизняними установами-партнерами (або їх основними структурними підрозділами) та учасниками (громадянами України) в межах України шляхом укладання відповідних угод/договорів про академічну мобільність відповідно до Положення про академічну мобільність в Інституті (2022 р.)
Міжнародна кредитна мобільність	Реалізовується учасниками від Інституту в іноземних установах/організаціях, між Інститутом та іноземними установами-партнерами або їх основними структурними підрозділами, а також іноземними учасниками в Інституті на підставі договору/угоди, затвердженого директором Інституту та відповідним відділенням НАН України, до складу якого входить Інститут.

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Розподіл змісту освітньої складової освітньо-наукової програми

Код	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
	1. Цикл загальної підготовки	20	
	Обов'язкові навчальні дисципліни	18	
ОНД 1.1	Іноземна мова професійного спрямування	8	Іспит
ОНД 1.2	Філософія науки і культури	6	Іспит
ОНД 1.3	Сучасні принципи організації та проведення наукових досліджень	4	Іспит
	Дисципліни вільного вибору аспіранта	2	
ДВА 1.1	Розробка дисертаційного проекту	2	Залік
ДВА 1.2	Системний підхід до оформлення наукових праць	2	Залік
	2. Цикл спеціальної підготовки	16	
	Обов'язкові навчальні дисципліни	8	
ОНД 2.1	Колоїдна хімія	3	Іспит
ОНД 2.2	Екологічна безпека	3	Іспит
ОНД 2.3	Науково-дослідна та педагогічна практика	2	Залік
	Дисципліни вільного вибору аспіранта	8	
	Вибірковий блок Колоїдна хімія		
ДВА 2.1	Хімія, фізика та біологія води	4	Іспит
ДВА 2.2	Адсорбція	4	Іспит
ДВА 2.3	Фізико-хімічна механіка	4	Іспит
	Вибірковий блок Екологічна безпека		
ДВА 2.4	Мембранні технології	4	Іспит
ДВА 2.5	Сучасні фізико-хімічні методи моніторингу екотоксикантів у водних системах	4	Іспит
ДВА 2.6	Технології водопідготовки та водоочищення	4	Іспит
	Загальний обсяг циклу загальної підготовки	20	4
	Загальний обсяг циклу спеціальної підготовки	16	5
	Загальний обсяг обов'язкових компонент	26	6
	Загальний обсяг вибіркового компонент	10	3
	Загальний обсяг освітньої програми	36	9
	Кваліфікаційна атестація		Дисертація

3. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1 рік навчання

Іноземна мова професійного спрямування

Філософія науки і культури

Сучасні принципи організації та проведення наукових досліджень

2 рік навчання

Розробка дисертаційного проекту

Системний підхід до оформлення наукових праць

Колоїдна хімія

Екологічна безпека

Науково-дослідна та педагогічна практика

3 рік навчання

Хімія, фізика та біологія води

Адсорбція

Фізико-хімічна механіка

Мембранні технології

Сучасні фізико-хімічні методи моніторингу екотоксикантів у водних системах

Технології водопідготовки та водоочищення

4 рік навчання

Підготовка та публічний захист дисертації на здобуття ступеня доктора філософії

Наукова складова програми

Цикл загальної підготовки

Цикл спеціальної підготовки «Колоїдна хімія»

Цикл спеціальної підготовки «Екологічна безпека»

Наукова складова ОНП

Науково-дослідна та педагогічна практика

План навчального процесу

Шифр навчальних дисциплін практик	НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ	Рік навчання	Підсумковий контроль			Кредити	Години							
			Екзамени	Заліки	Підсумкова атестація		Всього	Навчальні заняття					Самостійні роботи	Практика
								Всього	з них:					
									лекції	практичні	семінарські	консультації		
1. Цикл загальної підготовки														
ОНД 1.0	Обов'язкові навчальні дисципліни													
ОНД 1.1	Іноземна мова професійного спрямування	I	1			8	240	210	16	194			30	
ОНД 1.2	Філософія науки і культури	I	1			6	180	114	50		64		66	
ОНД 1.3	Сучасні принципи організації та проведення наукових досліджень	I	1			4	120	40	24	16			80	
	Дисципліни вільного вибору аспіранта													
ДВА 1.0	Перелік №1 (1 дисципліна з переліку)	II		1		2	60	22	10	0	12	0	38	
ДВА 1.1	Розробка дисертаційного проекту	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
ДВА 1.2	Системний підхід до оформлення наукових праць	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	Всього з обов'язкових навчальних дисциплін		3	0	0	18	540	364	90	210	64	0	176	0
	Всього з дисциплін вибору аспіранта		0	1	0	2	60	22	10	0	12	0	38	0
2. Цикл спеціальної підготовки														
ОНД 2.0	Обов'язкові навчальні дисципліни													
ОНД 2.1	Колоїдна хімія	II	1			3	90	24	20	4		0	66	
ОНД 2.2	Екологічна безпека	II	1			3	90	24	20	4		0	66	
ОНД 2.3	Науково-дослідна та педагогічна практика	II		1		2	60							60
	Дисципліни вільного вибору аспіранта													
ДВА 2.0	Перелік №2 (2 дисципліни з переліку)	III	2			8	240	48	40	8			192	
ДВА 2.1	Хімія, фізика та біологія води	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
ДВА 2.2	Адсорбція	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
ДВА 2.3	Фізико-хімічна механіка	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
ДВА 2.4	Мембранні технології	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
ДВА 2.5	Сучасні фізико-хімічні методи моніторингу екоотоксикантів у водних системах	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
ДВА 2.6	Технології водопідготовки та водоочищення	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	Всього з обов'язкових дисциплін		2	1	0	8	240	48	40	8	0	0	132	60
	Всього з дисциплін вибору аспіранта		2	0	0	8	240	48	40	8	0	0	192	0
	Кваліфікаційна атестація	IV												
ПА 01	Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії				1									
	Всього за навчальним планом		7	2	1	36	1080	482	180	226	76	0	538	60
	у тому числі													
	обов'язкові дисципліни		5	1	0	26	780	412	130	218	64	0	308	60
	вільний вибір аспіранта		2	1	0	10	300	70	50	8	12	0	230	0

4. ФОРМА ВИПУСКНОЇ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Випускна атестація здобувача вищої освіти за ОНП «Колоїдна хімія та екологічна безпека» зі спеціальності ЕЗ «Хімія» здійснюється у формі публічного захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії в порядку, встановленому законодавством України. Випускна атестація проводиться відкрито і публічно разовою спеціалізованою вченою радою. За результатами успішного захисту видається документ встановленого зразка про присудження ступеня доктора філософії.

5. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

	ОНД 1.1	ОНД 1.2	ОНД 1.3	ДВА 1.1	ДВА 1.2	ОНД 2.1	ОНД 2.2	ОНД 2.3	ДВА 2.1	ДВА 2.2	ДВА 2.3	ДВА 2.4	ДВА 2.5	ДВА 2.6
ЗК 1		+	+											
ЗК 2		+												
ЗК 3	+													
ЗК 4			+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
ЗК 5			+			+	+		+	+	+	+	+	+
ЗК 6		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
ЗК 7			+					+						
ЗК 8	+		+	+	+			+						
ЗК 9	+	+	+											
ЗК 10		+	+					+						
ЗК 11		+	+					+						
ЗК 12		+	+	+	+									
ЗК 13			+	+	+									
ЗК 14			+	+	+									
СК 1						+	+		+	+	+	+	+	+
СК 2			+			+	+		+	+	+	+	+	+
СК 3			+			+	+		+	+	+	+	+	+
СК 4			+			+	+		+	+	+	+	+	+
СК 5			+											
СК 6			+	+	+		+							
СК 7			+	+	+									
СК 8		+	+			+	+		+	+	+	+	+	+

**6. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ
НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬОЇ
ПРОГРАМИ**

	ОНД 1.1	ОНД 1.2	ОНД 1.3	ДВА 1.1	ДВА 1.4	ОНД 2.1	ОНД 2.2	ОНД 2.3	ДВА 2.1	ДВА 2.2	ДВА 2.3	ДВА 2.4	ДВА 2.5	ДВА 2.6
ПРН 1		+												
ПРН 2	+													
ПРН 3			+	+	+									
ПРН 4			+	+	+	+	+							
ПРН 5						+	+							
ПРН 6						+	+	+						
ПРН 7						+			+	+	+	+		
ПРН 8							+					+	+	+
ПРН 9			+			+	+	+						
ПРН 10			+	+	+									
ПРН 11			+	+	+									
ПРН 12	+	+						+						
ПРН 13		+	+											
ПРН 14			+											
ПРН 15		+	+											
ПРН 16	+		+											
ПРН 17			+	+	+	+	+							
ПРН 18						+	+			+	+			
ПРН 19			+			+	+		+	+	+	+	+	+
ПРН 20			+			+	+		+	+	+	+	+	+
ПРН 21			+											
ПРН 22		+	+	+	+	+	+							
ПРН 23			+	+	+									
ПРН 24			+											
ПРН 25								+						